

Strasbourg, den 8.3.2022
SWD(2022) 63 final

ARBEJDSDOKUMENT FRA KOMMISSIONENS TJENESTEGRENE

RESUMÉ AF RAPPORTEN OM KONSEKVENSANALYSEN

Ledsagedokument til

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV

om vold mod kvinder og vold i hjemmet

{COM(2022) 105 final} - {SEC(2022) 150 final} - {SWD(2022) 60 final} -
{SWD(2022) 61 final} - {SWD(2022) 62 final}

Resumé
Konsekvensanalyse af et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet
A. Behov for handling
Hvad er problemstillingen, og hvorfor udgør den et problem på EU-plan?
<p>Vold mod kvinder og vold i hjemmet er udbredt i hele EU. I 2014 anmeldte hver tredje kvinde en form for fysisk og/eller seksuel vold Ifølge administrative data fra 2019 anslås forekomsten på EU-plan at ligge på 21,2 %. Ud over de former for vold mod kvinder og vold i hjemmet, der ikke foregår på nettet, er cybervold mod kvinder og cybervold i parforholdet stigende. I 2020 blev det skønnet, at 52 % af de unge kvinder på verdensplan er berørt.</p> <p>Kønsbestemt vold kan ramme både kvinder og mænd, men kvinder rammes i uforholdsmæssig høj grad. Vold i hjemmet berører også andre familiemedlemmer (f.eks. ægtefæller, børn og ældre familiemedlemmer). Vold mod kvinder og vold i hjemmet berører millioner af mennesker i EU på tværs af alle medlemsstater.</p> <p>Drivkræfterne bag vold mod kvinder og vold i hjemmet er skadelige sociale normer og stereotyper, som skaber ulighed mellem kønnene, en manglende anerkendelse af de særlige forhold, der gør sig gældende i forbindelse med vold mod kvinder og vold i hjemmet og ineffektive modforanstaltninger (retlig fragmentering, retsusikkerhed og ineffektiv håndhævelse).</p> <p>Der er på både EU-plan og nationalt plan konstateret mangler, hvad angår forebyggelse, beskyttelse, støtte til ofre, adgang til domstolsprøvelse og politisk koordinering, både i de medlemsstater, der har gennemført Istanbulkonventionen om vold mod kvinder og vold i hjemmet, og i dem, der ikke har. De relevante EU-standarder er spredt ud over flere retsakter, hvilket ikke har ført til en effektiv overvågning og håndhævelse for denne gruppe af ofre. Istanbulkonventionen medførte, at der blev truffet foranstaltninger på nationalt plan, men overvågningen af konventionens gennemførelse viser, at der fortsat er mangler.</p> <p>I lyset af den måde, hvorpå situationen har udviklet sig i de seneste årtier, er det usandsynligt, at antallet af ofre vil falde betydeligt uden en stærkere, koordineret indsats inden for forebyggelse, beskyttelse, adgang til domstolsprøvelse, støtte til ofre og politisk koordinering.</p>
Hvilke resultater skal der opnås?
Initiativet har til formål at forebygge og bekæmpe vold mod kvinder og vold i hjemmet, Mere specifikt har det til formål at sikre en effektiv forebyggelse af denne form for vold, beskyttelse mod vold, adgang til domstolsprøvelse, støtte til ofre og styrket koordinering. Det har også til formål at sikre, at seksuel chikane og cybervold bekæmpes effektivt.
Hvad er merværdien ved at handle på EU-plan (nærhedsprincippet)?

Forekomsten af vold mod kvinder og vold i hjemmet på EU-plan og de skader, disse former for vold forårsager på enkeltpersoner og samfundet, skaber et særligt behov for at gøre en fælles indsats. Vold mod kvinder og vold i hjemmet kan omfatte et fysisk og grænseoverskridende aspekt, hvis mennesker rejser eller flytter, men der er ingen grænser i onlineverdenen. De politiske mål kan kun opfyldes, hvis minimumsstandarderne gælder på samme måde for alle tilfælde af vold mod kvinder og vold i hjemmet. Medlemsstaterne har medtaget vold mod kvinder og vold i hjemmet i deres lovgivning og politikker, men det har ikke ført til et fald i forekomsten. Med henblik på ligebehandling af ofre vil initiativet sikre opadgående konvergens ved, at der heri fastsættes minimumsstandarder for de rettigheder, som ofre for vold mod kvinder og vold i hjemmet har. Disse standarder har til formål at forebygge og bekæmpe denne form for vold før, under og efter straffesagen. Med initiativet indføres der også definitioner af og sanktioner for adfærd, som mangler at blive kriminaliseret. EU's indsats vil sikre, at de grundlæggende rettigheder for halvdelen af EU's befolkning beskyttes i hele EU.

B. Løsninger

Hvilke løsninger er der overvejet for at nå målene? Foretrækkes en bestemt løsning frem for andre?

Kommissionen har overvejet følgende løsningsmodeller:

- 0) basisscenariet med ikkelovgivningsmæssige foranstaltninger
- 1) moderate lovgivningsmæssige foranstaltninger med henblik på forebyggelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet, beskyttelse mod vold, adgang til domstolsprøvelse, støtte til ofre og styrket koordinering
- 2) mere omfattende lovgivningsmæssige tiltag vedrørende ovennævnte spørgsmål med yderligere regler vedrørende seksuel chikane og cybervold mod kvinder og cybervold i parforholdet.

Løsningsmodel 2 er blevet inddelt i mere forholdsmæssige foranstaltninger (2A) og foranstaltninger, der er ideelle (med hensyn til kriminalisering, seksuel chikane og beskyttelse), men mindre effektive (2B). Løsningsmulighed 2A er den foretrukne løsning både kvalitativt og med hensyn til omkostninger og fordele.

Hvilken holdning har de forskellige interessenter? Hvem støtter hvilken løsning?

Kommissionen gennemførte omfattende høringer af interessenter med henblik på konsekvensanalysen og kvalitetskontrollen. Ved den åbne offentlige høring indkom der over 700 svar. I overensstemmelse med tidligere undersøgelser opfordrede et stort flertal af respondenterne til, at der træffes yderligere EU-foranstaltninger mod vold mod kvinder og vold i hjemmet. Kommissionen hørte medlemsstaterne skriftligt og ved en workshop. Medlemsstaterne gav udtryk for, at de var åbne over for EU's indsats, og fandt de påtænkte foranstaltninger relevante. Målrådgivere og internationale organisationer viste, at der var bred støtte til de mest ambitiøse foranstaltninger (dvs. løsning 2A og 2B). Fagforeninger og arbejdsgivere støttede målet om at bekæmpe seksuel chikane og hilste yderligere foranstaltninger velkommen. Arbejdsgiverne var imidlertid tilbageholdende med hensyn til de forpligtelser, de ville blive pålagt. Fagforeninger og arbejdsgivere insisterede på arbejdsmarkedsparternes rolle.

C. Den foretrukne løsnings virkninger

Hvilke fordele er der ved den foretrukne løsning (hvis en bestemt løsning foretrækkes – ellers fordelene ved de vigtigste af de mulige løsninger)?

Vurderingen af den foretrukne løsningsmodel viser, at den har positive økonomiske virkninger. Den

<p>reducerede forekomst af vold mod kvinder og vold i hjemmet kan give en økonomisk fordel på omkring 53,1 mia. EUR, som på lang sigt potentielt kan nå op på omkring 82,7 mia. EUR. Det største potentiale for økonomiske fordele skyldes nedbringelsen af omkostningerne i forbindelse med ofrenes fysiske og emotionelle skader (en skønnet reduktion på mellem 32,2 mia. EUR og 64,5 mia. EUR). Det vil få sociale virkninger for forskellige interessenter, nemlig ofre, vidner, gerningsmænd, virksomheder, de nationale myndigheder og samfundet som helhed. Den foretrukne løsningsmodel vil forbedre ofrenes sundhed, sikkerhed og livskvalitet (navnlig på grund af beskyttelses- og støtteforanstaltningerne). Den vil også øge ofrenes og vidnernes bevidsthed om og adgang til oplysninger om de tilgængelige beskyttelses- og støttetjenester. Foranstaltningerne i forbindelse med behandlingsprogrammerne for gerningsmænd forventes at få en positiv indvirkning på gerningsmændenes holdninger og adfærd. For arbejdsgiverne vil bevidsthed om og bedre forståelse for og støtte til arbejdstagere, som er ofre for chikane på arbejdspladsen, være med til at udvikle et sikkert arbejdsmiljø. Det vil også have en positiv indvirkning på produktiviteten. De nationale myndigheder vil drage fordel af foranstaltninger, der afhjælper den retlige fragmentering og fjerner usikkerhedselementerne. En øget anerkendelse i den brede offentlighed af, hvor skadelige kønsstereotyper, normer og misbrug er, vil have en positiv indvirkning på samfundet som helhed. Sidst, men ikke mindst er virkningerne af den foretrukne løsningsmodel for de grundlæggende rettigheder betydelige.</p>
<p>Hvilke omkostninger er der ved den foretrukne løsning (hvis en bestemt løsning foretrækkes – ellers omkostningerne ved de vigtigste af de mulige løsninger)?</p>
<p>De samlede omkostninger til efterlevelse af den foretrukne løsningsmodel vil ligge på mellem 5 mia. EUR og 6,6 mia. EUR. De fleste af efterlevelseselementerne vil påhvile medlemsstaterne med nogle få undtagelser vedrørende seksuel chikane, som kan medføre efterlevelseselementer for arbejdsgiverne. Efterlevelseselementerne skyldes foranstaltninger på områderne forebyggelse, beskyttelse, adgang til domstolsprøvelse, støtte til ofre og koordinering. Der er ikke konstateret negative virkninger.</p>
<p>Hvordan påvirker den foretrukne løsning små og mellemstore virksomheder og konkurrenceevnen?</p>
<p>De fleste omkostninger vil påhvile medlemsstaterne. De potentielle omkostninger for arbejdsgiverne er på 1,9 mia. EUR som følge af ledernes obligatoriske deltagelse i uddannelse om seksuel chikane på arbejdspladsen og virkningerne af vold i hjemmet for arbejdspladsen. Omkostningerne vil være begrænset til ledernes deltagelse i et to timers onlinekursus og vil derfor ikke medføre betydelige omkostninger for SMV'er.</p>
<p>Vil den foretrukne løsning få væsentlige virkninger for de nationale budgetter og myndigheder?</p>
<p>De fleste af efterlevelseselementerne, som ligger på mellem 5 mia. EUR og 6,6 mia. EUR for EU-27, vil påhvile medlemsstaterne. Virkningen for de nationale budgetter og forvaltninger forventes at blive begrænset og afbødes af fordelene ved den foretrukne løsningsmodel.</p>
<p>Vil den foretrukne løsning få andre væsentlige virkninger?</p>
<p>Den foretrukne løsningsmodel forenkler EU-rammen ved at koncentrere foranstaltningerne til bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet i en enkelt retsakt. Denne retsakt vil i højere grad sikre, at der er mere ligelig adgang til foranstaltningerne på regionalt og lokalt plan, og at ofrene derfor beskyttes mere ligeligt.</p>
<p>Proportionalitetsprincippet</p>
<p>Proportionalitetsprincippet overholdes fuldt ud, da foranstaltningerne er udformet på grundlag af en</p>

omhyggelig mangelanalyse foretaget på både EU-plan og nationalt plan. Foranstaltningerne:

- går ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at undgå overlapning med nationale kriminaliseringsregler
- indebærer ikke krav til de offentlige myndigheder om at træffe foranstaltninger, der er alt for komplekse at gennemføre
- medfører ikke uforholdsmæssigt store omkostninger for medlemsstaterne og arbejdsgiverne.

Derudover kan foranstaltningerne i den foretrukne løsningsmodel anses for nødvendige for at nå målene effektivt og på en måde, der styrker gennemførelsen af de grundlæggende rettigheder.

D. Opfølgning

Hvornår vil foranstaltningen blive taget op til fornyet overvejelse?

Behovet for en gennemgang af politikken vil blive vurderet efter første runde af medlemsstaternes rapportering om direktivets gennemførelse. Rapporteringen forventes at finde sted inden for rammerne af en rapporteringspligt, f.eks. 5 år efter direktivets ikrafttræden. Rapporteringen skal ske med regelmæssige mellemrum i form af et spørgeskema til medlemsstaterne. Ud over de oplysninger, som indkommer via rapporteringsforpligtelsen, vil overvågningen og evalueringen af initiativet hovedsageligt blive baseret på de nuværende harmoniserede indikatorer og suppleret med yderligere harmoniseringsforanstaltninger vedrørende dataindsamling. De nærmere detaljer vil blive beskrevet i en overvågnings- og håndhævelsesplan, som Kommissionen vil udarbejde.